

Delavec izhaja vsak petek z datumom naslednjega dne. — Naročnina za celo leto K 5.20, za pol leta K 2.60, za četrt leta K 1.30. Posamezna številka 10 vin. Naročnina za Nemčijo za celo leto 5 mark, za Ameriko 2 dolarja. Pošiljatve na uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6, prvo nadstr.

DELAVEC

Rokopisi se ne vračajo. — Inserati z enostolpnimi petimi vrsticami se zaračunavajo in sicer: pri enkratni objavi po 18 vin., pri trikratni po 16 vin., pri šestkratni po 14 vin., pri celoletnih objavah po 12 vin. za vsakokr. — Za razne izjave itd. stane peti vrstica 24 vin. — Reklam. so poštn. ine proste. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Produkcija rujavega premoga v letu 1915.

Rudarsko revirni okraj Ljubljana.

Od 19 rudnikov za rujava premog jih odpade 18 na deželo Kranjsko, 1 rudnik, ki ni v obratu pa na Goriško deželo. Od teh 18 jih je bilo 5 v obratu, in sicer dva manj kot lanske leto. Ti so proizvajali 3.147.830 q ali 417.938 q manj kot l. 1914 t. j. 11.72% celotnega avstrijskega premoga. Vrednost tega premoga je znašala 2.773.004 K.

Od tega pride na:

	1914	1915
Trboveljsko družbo v Zagorju	2.173.000 K	2.105.000 K
" " v Kočevju	1.011.200 K	807.000 K
Št. Janško družbo	301.604 K	185.517 K
na ostale rudnike	79.694 K	50.313 K

V vseh teh rudnikih je bilo uposlenih 1280 delavcev, 82 manj kot l. 1914, 105 delavk, 41 več kot prejšnje leto in 37 mladostnih delavcev, 13 več kot prejšnje

LISTEK.

Juanšikaj mrtev.

Najstarejša in najbolj obljudena država, republika Kitajska, je svojega poglavarja izgubila. Juanšikaj, ki je še pred nedavnim časom poželjivo gledal po kitajski kroni, je mrtev. Republikansko gibanje je tega moža, ki je taval med dvorno službo in revolucijo, visoko dvignilo.

Juanšikaj je bil sin nižjega uradnika. Že kot dečka so ga njegovi starši skoraj zavrgli, kajti bil je trmoglav in nezanesljiv. Sorodniki pa so mu kljub temu pomagali do javne službe.

Z izposojenim denarjem je plačal vožnjo v Korejo, ki je bila takrat še svobodna. Tam si je s svojo žilavostjo in zvitostjo kmalu priboril gotova mesta, dokler ni z uplivom Liunčanga postal generalni ravnatelj trgovske in diplomatske službe

Kitajske na Koreji. Njegov nastop je precej pripomogel do nesoglasja med Japonko in Kitajsko. Ko je izbruhnila vojna, v kateri so bili Kitajci od Japoncev premagani je padel Juanšikaj v nemilost ter je moral zapustiti službo. Toda kmalu si je pridobil pri Liunčangu in dvoru zopet zaupanje, postal je cesarjev namestnik v provinci Čili in tako postal tudi poveljnik po evropskem načinu izobražene armade. Pri raznih intrigah na dvoru cesarice-vdove, je stal Juanšikaj sedaj na strani starokonservativcev, drugič zopet na strani Mandžurijcev, ali pa reformistov. Izdal je ene drugim ter tako ustanovil svojo »unionistično« stranko.

Zaupanje, ki ga je užival Juanšikaj na dvoru in kar je bilo zanj pozneje še bolj važno, zaupanje Anglije, si je pridobil v času ustaje Boksarjev. Revolucionarno gibanje je očitno nastopalo proti staremu sistemu. Narodno sovražstvo Kitajcev proti tujim usiljevalcem ni nikoli

ugasnilo. Evropski kapitalizem se je pri vseh pristaniščih vsilil v deželo z vsemi sredstvi do družbe, ter ogrožal starodavne kitajske uredbe in naprave. Nižji kitajski razred se je ljuto vrgel proti tujcem. V Kitajskem učenem svetu, pri srednjih in nižjih uradnikih, kakor tudi pri vojaštvu, se je razširjalo duševno gibanje, katero je spominjalo na prve začetke evropskega liberalizma, na Jakobinstvo, ki se je ob zgodovini francoske revolucije in ameriških osvobodilnih bojev opozarjalo ter sanjalo o tisočletni svobodni Kitajski. Tudi Juanšikaj je bil nekaj časa pristaš te struje. Kmalu pa je zopet postal cesarski namestnik neke province, ter poveljnik moderno izvežbane armade. Kitajski zgodovinar Ku Hung-Ming, je Juanšikaja označil takole: Njegova nesposobnost, da bi za plemenito gibanje Boksarjev imel vsaj nekoliko razumevanja, je bila povod, da je kot guverner province Šantung brutalno poteptal brez razlike in brez usmi-

leto in 86 paznikov. Povprečno pride na posameznega delavca 2214 q (— 45), v znesku 1950 K (— 210).

Iz Zagorskega rudnika se je oddalo 439.740 q premoga južni železnici, 662.136 q državni železnici, 555.319 q industrijskim podjetjem in privatnikom na Kranjskem, 63.970 q na Goriško, 27.060 q na Štajersko, 123.100 q na Koroško, 12.120 q na Nižje Avstrijsko, 100 q na Gornje Avstrijsko, 300 q v Dalmacijo, 30.890 v inozemstvo, skupaj 1.914.735 q. 62.409 q se ga je porabilo za lastno porabo, 124.437 q se ga je oddalo pri rudniku, 12.611 q ga je pa ostalo v zalogi.

Iz Kočevskega rudnika se je oddalo premoga: 650.450 državni železnici, 42.650 q industriji in privatnikom, 1300 q učnim in dobrodelnim zavodom na Kranjskem in 2420 q v inozemstvo. Za rudniški obrat, uradništvo, paznikom in delavcem se ga je oddalo 10.829 q, 2190 q pa ga je ostalo v zalogi.

Št. Janški rudnik je oddal 137.257 q premoga domačemu trgu, 41.121 q za lastni obrat in 7139 q se ga je oddalo v inozemstvo.

Iz ostalih rudnikov se je porabil premog deloma za industrijske, deloma za domače potrebe na Kranjskem in v sosednjih deželah.

Zmanjšana produkcija premoga se razlaga pač s tem, da sta bila dva rudnika izven obrata. V obratu stoječih rudnikov ljubljanskega revirnega okraja je bilo 82 rudarjev manj uposlenih kakor prejšnje leto, kar se je pa s sprejemom 41 ženskih in 13 mladostnih delavcev skoraj izjednačilo. Od celotnih delovnih ur odpade 9,9% na delo ženskih in mladostnih delavcev.

Sedaj pa pogledimo še smrtne slučaje v rudnikih.

Uradno poročilo meseca januarja 1916. objavlja primer med smrtnimi slučaji v Nemčiji in Avstriji za čas od 1. 1912. Ta primer nam kaže naslednje:

	Avstrija		Nemčija na	
	absolutno na 10.000		absolutno na 10.000	
	delavcev		delavcev	
Kamniti premog	486	11.4	8520	23.5
Rujavi premog	478	14.5	828	18.4
Rudniki za železno rudo	36	10.6	976	18.3
Solni rudniki	13	6.3	421	19.4
Ostale mineralije	47	7.6	89	14.0
Skupni rudniki	1060	12.1	10829	22.2
Premogovni rudniki	964	12.7	9343	22.9

Če tudi navedene številke niso popolne, zlasti kar se tiče nezgod, ki povzročajo delanežmožnost, je vendar razvidno, da so nezgodne razmere v avstrijskih rudnikih boljše, kakor v Nemčiji.

Ijenja zapeljane Bokserje. Ta njegov čin pa mu je pri nemislečih kitajskih in neplemenitih tujcih njegovega kova, priboril nezasluženo dobro ime.

To zaupno mesto, razmere in zveze na vse strani ga je usposobil za veliko nalogo, ki bi jo imel v kitajski republiki izpolniti. Pri izbruhu revolucije sredi oktobra 1911. je dvor stavil vse svoje upanje na Juanšikaja in njegove čete. Juanšikaj pa je igral dvojno ulogo; branil se je prevzeti pooblastilo. Cesarske čete so bile 19. oktobra pri Nonkingu poražene. Sestavljena je bila provizorična narodna vlada z Sunjatzem na čelu, ki je bil plemenitega značaja in voditelj jakobinske inteligence. Dvor je popolnoma zaupal Juanšikaju in njegovim četam. Juanšikaj pa se je 15. jan. 1912. pogajal z možmi in Nonkinga, ter prisilil princa in cesarsko dinastijo do odpovedi prestola in je od-

Svetovna vojna.

Ententa je hotela na vsak način tekom tega poletja izsiliti tudi vojaško odločitev v sedanji svetovni vojni, in sicer temeljem enotnega, skupnega načrta. Toda kakor vselej, sta jih osrednji velesili tudi to pot prehiteli in napadli, preden so dozoreli ententini vojni načrti. Tako sta jim zmešali račune in onemogočili nameravano skupno ofenzivo. Vendar pa so bile ofenzivne priprave enente očitno že precej daleč dozorele. To se je pokazalo zadnji čas na **Ruskem**. Ruska ofenziva, ki se z izredno velikimi močmi razvija sedaj na severovzhodnem bojišču, je ostala vsled obsežnih avstrijskih ofenzivnih akcij na zapadu in jugozapadu osamljena in se je izpremenila v manj važno razbremenjevalno podjetje. Sicer je zadnje dni res dosegla nekaj uspehov, ali svojega cilja na ta način ne doseže.

Veliki boji se vrše v bližini Črnovic, kjer so Rusi zasedli Sadogoro (5 km severno Črnovic), Sniatin (5 km od gališko-bukovinske meje ob železnici iz Črnovic v Kolomejo, v Galiciji) in Horodenko (7 km od gališko-bukovinske meje, pod Dnjestrom, v Galiciji). Nasprotno pa so bili Rusi odbiti pri Turkanovem ob Stripi.

Boji so sicer nekoliko ponehali, toda napačno bi bilo soditi, da bodo prenehali. Sovražnik se znova ojačuje, nove ruske rezerve prihajajo na bojišče in iz ruskega komunikeja je razvidno, da gre tokrat res za veliko podjetje, kateremu pripisujejo Rusi morda odločilni pomen. Bitka torej še ni dospela do vrhunca. Tajni minister Šuvajev je izjavil zastopnikom petrogradskega in moskovskega časopisja, da vojna se ne bo še kmalu končala, temveč se bo sedaj znova pričela.

Tudi **Italijani** so upali, da bodo avstrijske čete iztisnili z zasedenih krajev, kar pa se jim do sedaj ni posrečilo. Na več točkah so Lahi obnovili svoje brezuspešne napadne poizkuse. Na fronti med Adizo in Brento in v Dolomitih so bili močni artiljerijski boji.

Salandra je torej odstopil. Seveda pod pritiskom nezaupnice, ki jo je dobil v soboto v poslanski zbornici. Italijanski narod gotovo ne bo blagoslovil njegovega spomina. Samolastno in oblastno je nastopal kot nositelj »narodnih idealov« in »svetih aspiracij« Italije, kot propovednik »svetega egoizma« — narod pa bo preklinjal vojno, ki so jo Salandra, Sonnino in tovariši zanetili in dosegli, da je Italija danes ravno tako oddaljena od uresničenja onih ciljev in idealov, kakor je bila kdaj poprej. — Salandrov naslednik postane baje Boselli. Star je 83 let.

pravil vse predprave Mandžurjev. Že 20. januarja je Sunjatzem od provizorične vlade odstopil, Juanšikaj pa je bil izvoljen za predsednika kitajske republike. Kitajska je dobila ustavo in parlament; doba svobode bi lahko napočila.

Splošno je še znano, kako je mož revolucije držal besedo. Spremenil je volilno pravico, odpravil parlament, postal absolutist, zahteval cesarsko krono ter gnil svojo igro tako dolgo, da se je južna Kitajska zopet vzdignila.

Sredi te revolucionarne burje pa ga je dohitela smrt. Mož, ki je znal klubovati siloviti burji, ki ni poznal nobenih zaprek, je dobivši oblast v svoje roke drvil in se pehal za ono krono, proti kateri se je znal tako uspešno boriti. Znal je premagati skoraj vse nasprotnike, sam proti sebi pa je podlegel.

Med političnimi dogodki, ki se odigravajo sedaj, treba pred vsem omenjati poojstreno postopanje entente proti **Grški**. Vzroki za to se navajajo različni. Eni menijo, da je vzrok v dejstvu, da so se odlični faktorji kraljestva definitivno odločili proti ententi. Drugi trde, da je vzrok le v tem, da so Grki nekaj teritorija prepustili bolgarskim četam. Tretji, da hoče ententa izsiliti demobilizacijo vojske. Če je to res, potem bi bila to krvava igra ironije. Spominjamo se, da je svoj čas Venizelos odredil mobilizacijo — v interesu entente. Sedaj pa sili ista ententa isto Grško k demobilizaciji in sicer zato, da zadobi svobodo akcije proti Bolgarom. »Petit Journal« pa javlja iz Aten: Ministrski svet je pod predsedstvom kralja Konstantina definitivno sklenil, odrediti splošno demobilizacijo grške armade.

Kljub temu pa je položaj še vedno resen. Skudulis je prečital 8. junija ponoči v zbornici brzojavke solunskih grških oblasti, iz katerih izhaja, da je dobil zapovednik francoskega brodovja naročilo, preprečiti promet grških ladij. Vlada sama o blokadi še ni bila obveščena. Skudulis je izrazil upanje, da je blokada le provizorična. Poslanec Angelohulos je predlagal, da naj Grška protestira proti blokadi pri vseh državah, ki so podpisale haaško konvencijo.

Rumunska ostaja slej ko prej s svojimi nameni v polumraku. Ali se odloči za entento, ali za centralni vlasti, ali ostane nevtralna: ni ga človeka, ki bi mogel kaj določenejega povedati. Rumunska skriva svoje namene v polumraku in pazi na svoj interes. To je edino, kar se more danes reči.

Zadnji čas je bilo zašlo kakih 40 ruskih konjenikov na rumunska tla, kjer so bili razoroženi. Kmalu potem pa je vkorakal neki ruski detašma čez Prut na rumunsko ozemlje. Rumunske čete v Botošanu so dobile povelje, da zahtevajo, oziroma izsilijo, da Rusi ozemlje zopet zapustijo. Rumunska vlada je pri ruskem poslaniku protestirala ter je svojemu poslaniku v Petrogradu naročila, da protestira pri ruski vladi proti kršenju rumunskega ozemlja.

Bolgarski generalni štab poroča: Dne 10. junija se je približalo 6 sovražnih ladij izlivu Meste. Proti poldnevju je pričelo 16 ladij obstreljevati obrežje od izliva reke do Kaleburna. Ogenj je bil naperjen posebno proti vasem in pristavam obrežnega ozemlja ter na polja, kjer še ni žito pospravljeno. Ob 1. popoldne so štiri naša letala napadla ladje z bombami ter so jih prisilila, da so se jadno umaknile v smeri na Tazos. Naše letalske enote, ki so jih sovražni topovi in strojne puške ljuto pa brez učinka obstreljevali, so se vrnile nepoškodovane. Obstreljevanje obrežja ni zahtevalo nobenih žrtev. Na ostalih delih fronte je položaj neizpremenjen.

Na zapadnem bojišču ne bi se bili mogli **Francozi** tako trdovratno upirati nemškemu napadu pri Verdunu, ako bi ne bili imeli pripravljenih rezerv in bojnih sredstev za nameravano ofenzivo — pripravljenih morda ravno pri Verdunu. Isto velja o Angležih, ki so mogli Francoze pri Verdunu razbremeniti na ta način, da so prevzeli brambo celokupne vzhodne fronte v severni Franciji med Armentieresom in Oiso. No, kljub temu očitnemu dejstvu, da nemški napad pri Verdunu ni našel sovražnikov popolnoma nepripravljenih, nemški uspeh ni bil onemogočen, dasi nekoliko zavlečen. Uspehi zadnjih dni pričajo, da je francoski odpor pri Ver-

dunu končno zlomljen. Velik uspeh so dosegli Nemci jugozapadno utrdbe Donaumonta. Da jim tudi Angleži ne morejo več uspešno pomagati, kažejo istotako zadnji veliki nemški uspehi na angleški fronti južnovzhodno od Yperna pri Zillebeke in Hooge, kjer so jim vzeli Nemci veliko kilometrov ozemlja.

Domači pregled.

Na naslov tobačne režije. Prejeli smo: Tobacnim izdelkom, tako tudi viržinijam so izšle že nove cene, a viržinij ni nikjer dobiti, četudi se vpraša po njih še isto uro, ko so trafike »fasale«. Kljub temu pa je opazati mnogo oseb, ki jih kade. Ker pa so »zaloge« posameznikov domalega že pošle — ker jih je pred kratkim že malo — kdo kadil — bi bilo interesantno vedeti, odkod ti viri. Ali imajo gotovi ljudje — pa to niso vojaški — kake protekcije?

Triumf obhaja sedaj kuretina, kakor še nikdar. Tako so ženske na trgu nastavile neverjetno visoke cene. Za par piščancev — golobje velikosti — 10 do 12 K, za kokoši okoli 9 kron, peteline z ostrogami, kakor stari francoski grenadirji, od 8 do 12 K, za gosi pa 25 K! Pa so ljudje, ki tudi po teh cenah kupujejo in celo taki ki bi ta denar pač lahko drugam bolje obrnili.

20kronski bankovci od 1. 1900 zapadejo 30. junija 1916. V smislu razglasa avstro-ogrske banke z dne 11. junija 1916 ne bodo 20kronskih bankovcev z dne 31. marca 1906 glavni zavodi, banke in njene podružnice po 30. juniju 1916 več sprejemale in menjale.

Dr. Kramar i. dr. obsojeni na smrt. Kazensko postopanje proti dr. Karolu Kramaru, dr. Alojziju Rašinu, Vincencu Červinki in Josipu Zamazalu je prva inštanca zaključila 3. junija t. l. Državni poslanec dr. Karol Kramar je bil 21. maja 1915. aretovan in izročen c. kr. vojaškemu pravdnistvu na Dunaju, da izvede kazensko postopanje. Začelo se je pravdnisko poizvedovalno postopanje zaradi hudodelstva veleizdaje po § 58. kaz. zak. in zaradi hudodelstva proti vojni sili države po § 327. vojaškega kaz. zakona in pozneje raztegnjeno tudi na njegovega somišljenika državnega poslanca dr. Alojzija Rašina. Tekom poizvedovalnega postopanja so se pojavili sumljivi momenti proti tajniku časopisa »Narodni Listy«, Vincencu Červinki in proti knjigovodji v Brodeku pri Prerovu Josipu Zamazalu zaradi hudodelstva vohunstva po § 321. vojaškega kaz. zakona in se je raztegnilo kazensko postopanje tudi na ti osebi. O tej obtožbi se je pri pristojnem c. kr. deželno-grambovskem divizijskem sodišču na Dunaju javno razpravljalo od 6. decembra 1915 do 3. junija 1916. Vojno sodišče je izreklo dne 3. junija 1916 sodbo, s katero so bili vsi štirje obtoženci spoznani v smislu obtožbe za krive in obsojeni na smrt. Zagovorniki so v imenu obsojencev oglašili ničnostno pritožbo na najvišje domobransko sodišče. — Dr. Kramar je bil voditelj Mladočehov. Rojen je bil 27. decembra 1860. Za državnega poslanca je bil izvoljen v Pragi kot naslednik češkega radikalca Stanislava Sokola. Znan je tudi kot pisatelj. — Dr. Alojzij Rašin, odvetnik v Pragi, rojen 18. oktobra 1867., je bil tudi mladočeški državni poslanec. Bil je zaradi veleizdaje in udeležbe pri tajnih sestankih predkaznovan.

Umetniška razstava v Ljubljani. V paviljonu gosp. akad. slikarja R. Jakopiča

v Latermanovem drevoredu se je otvorila v soboto, dne 10. junija, umetniška razstava. Razstava vsebuje razen pokrajin in portretov nekaj kompozicij v oljnatih barvah (Jakopič, Magolič, Stern, Vavpotič), ujedenkah (H. Smrekar, Šantel), barvenih risbah (Gaspari), perorisbah in ogliju (Tratnik), potem zanimive studije in osnutke ter nekaj prav dobrih kipov (Dolinar). Treba reči, da se naše umetništvo dobro razvija. Da ne tako hitro kakor drugje, niso krivi naši umetniki, marveč razmere, v katerih živijo in delujejo. Naše občinstvo se znova opozarja na to razstavo, da jo obilo poseča; tako se bo bolje seznanilo z našimi umetniki.

Prošnje za podpore. Člani gостаških družin, nad 8 let stari, dobivajo državne podpore za preživljanje po 1 K 5 vin. na dan. Otroci pod osmim letom so doslej dobivali po 52 vin. Vsled cesarske naredbe z dne 11. maja 1916 gre takim otrokom po 79 vin., ako manj kakor trije člani družine vlečejo polni prispevek. Treba pa je za ono zvišanje prositi, drugače se ne dobi. Pozor!

Polzvedovanja o ranjenih, bolnih in pogrešanih vojakih. Po poročilu poizvedovalnega urada Rdečega križa na Dunaju se iz dobičkaželjnosti nepoklicani bavijo s posredovanjem, da poizvejo za bolne, ranjene in pogrešane vojake. Opozorjamo, da oskrbuje to brezplačno in hitro poizvedovalni urad c. kr. avstrijske družbe Rdečega križa na Dunaju VI. Dreihufseisen-gasse No. 4 (Kriegsschule); o avstro-ogrskih vojnih ujetnikih daje pojasnila skupni centralni poizvedovalni urad, poizvedovalnica za vojne ujetnike na Dunaju I., Fischhof No. 3 (Gemeinsames Zentral-Nachweissbureau, Auskunftstelle f. Kriegs-gefangene in Wien, Fischhof No. 3).

Nagla smrt. V soboto so našli v Spodnji Šiški na Celovski cesti št. 63 v šupi mrtvega samskega delavca Jožefa Avšiča, rojen 1860. v Šneberjih ter pristojnega v Marijo Devico v Polju. Konstatiralo se je, da ga je zadela srčna kap. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Obiskovanje bolnikov v civilnih bolnišnicah in v sličnih civilnih oskrbovališčih. Vsled odredbe ministrstva za notranje zadeve, se mora od 20. junija 1916 vsak, kdor hoče obiskati v civilnih bolnišnicah ali v vsakovrstnih sličnih civilnih oskrbovališčih kakoga bolnika, oziroma oskrbovanca, izkazati z zdravniškim potrdilom, da je bil tekom vojne uspešno cepljen proti kozam ali ponovno cepljen, sicer mu vratarji ne smejo dovoliti vstopa v zavodove prostore. Izjeme so dopustne samo v posebno nujnih slučajih (n. pr. kadar žele od daleč došli svoji obiskati kakoga umirajočega) toda le, če to izrečno dovoli načelujoči, ozir. službujoči zdravnik v zavodu. Občinstvo se na to že sedaj opozarja, da si preskrbi pravočasno potrebno potrdilo in se tako izogne neprijetnostim.

Izmenjava invalidov iz ruskega ujetništva. Med 167 izmenjanimi invalidi v c. in kr. rezervni bolnišnici v Litomericah so lovec Urh Renner, poljski lovec bat. 9. 6. marškomp.; lovec Jožef Dofek, p. 1. bat. 5. 1. komp.; četovodja Boltežar Modritz, inf. Bogomir Janzschitz, četov. Martin Autz, vsi trije pp. 7; poddes. Franc Rotter črnovoj. inf. Stanko Česen, oba pp. 17.

Najvišje cene za krompir. Na podlagi ces. odredbe z dne 10. X. 1914, drž. zak. št. 274, določene najvišje cene za krompir se nanašajo le na krompir jesenskega pridelka 1915.

Težke opeklne je utrpela 9. t. m. 54 let stara dekla pri baronu Lazarini, Marija Kristan v Smledniku. Ko je kuhala za

prešiče krmo in je pritegnila k sebi v naglici kotel, napolnjen z vrelo vodo, se je voda razlila ter jo oparila po životu.

Iz Gorice poročajo, da je italijanska granata treščila v hišo Lenassijevo v Magistratni ulici in ubila dva otroka.

Velika železniška nesreča. Na tržaški postaji Campo Marzio je bil 8. t. m. kakor ponavadi zaposlen premikač ogibov 44-letni Pavel Dulas. Med svojim delom se je revež izpodtaknil in padel preko tračnic ravno v trenotku, ko je privozila lokomotiva s tenderjem. Nesrečniku je odtrgalo roko v rami in obe nogi. Bil je na mestu mrtev.

V Vodmatu pri Ljubljani ponuja nekdo štiri tedne stare prašičke po — 120 kron eden! — Dobro bi bilo, da bi pristojna oblast nekoliko pogledala za te prašičke.

Pogodba med Avstrijo in Ogrsko. Kakor se čuje od zanesljive strani je pogodba med Avstrijo in Ogrsko v celoti gotova. Gre le še za rešitev podrobnosti. Pogodba je sklenjena za 20 let, ne kot doslej na 10 let.

Nov denar. Listi poročajo, da bodo s 1. julijem umaknjene iz prometa krone in 10- ter 20vinarski novci. Izdali bodo nove z novim grbom.

Okrađen tat. Potepuh Rudolf Mastnjak je 4. t. m. vlomil pri nekem posestniku v Lipovcu blizu Grobelnega in odnesel za 1320 K mesa in klobas. Popival je potem po raznih krčmah in končno obležal na cesti in zaspal. Našli so ga drugi potepuhi in mu ukradli, kar je imel. Mastnjaka so izročili sodišču, drugih potepuhov pa še niso izsledili.

Smrtna obsodba. Županov namestnik v Sallo na Tirolskem, tovarnar Franc Bertoldi, je bil obsojen na smrt na ustreljenje, ker je izrazil svoje prepričanje, da bodo zmagali Italijani.

10. junija je minulo 68 let, odkar je avstrijska armada pod Radeckijem premagala papeške, z raznimi prostovoljnimi italijanskimi četami ojačene bojne sile generala Duranda pred vrati Vicenze tako popolnoma, da se je Durando že nastopno noč odločil za kapitulacijo in odposlal svoje parlamentarje v tabor Radeckijev.

Hrvatski sabor. Dne 14. t. m. se je zopet snidel hrvatski sabor. Vlada mu predloži pred vsem idemnitetno predlogo za prvo polovico računskega leta 1916. do 1917., potem predlogo o provizoričnem podalšanju nagodbe med Hrvatsko in Ogrsko do konca junija 1917. Poleg tega pride še nekaj manjših predlogov na razpolago. Zanimiva bo vsekako razprava o provizoričnem podalšanju nagodbe.

Svetovni pregled.

Zgodovinska reminiscenca. Dne 11. t. m. so »Beogradske novine« zabeležile reminiscenco, da je bil ta dan pred 48. leti v Kušatnjaku ubit knez Mihajlo Obrenović III. in isti dan pred 13 leti v belgrajskem konaku kralj Aleksander I., zadnji Obrenović.

Kralj Viktor Emanuel je došel v Rim v spremstvu generalnega adjutanta Brusatija, je sprejel v avdijenci Salandro, se pogovarjal z njim pol ure; senatni predsednik Manfredi je bil pri kralju pol ure, nato je sprejel zborničnega predsednika Marcoro in zopet Salandro. Zbornični dekan Boselli je bil pri kralju v jako dolgi avdijenci. Sodi se, da je sprejel Boselli oficijozni nalog, sestaviti kabinet. Boselli bi sestavil takozvani nacionalni kabinet.

Nove železnice na Ruskem. Ruska vlada namerava tekom prihodnjih let, začeti z januarjem 1917 zgraditi v evropski in azijski Rusiji nove železnice, ki bodo skupaj 35.000 vrst dolge.

da namerava vlada zapleniti blagajno stavkujočih, kakor tudi vse inozemske denarne pošiljatve, kar se pa najbrž ne bo zgodilo. Velik del transportnih delavcev je odložilo delo, vsled česar so nastale velike težkoče v pristanišču Kristianije. Pričakuje se, da bo vlada, da vzdrži redni promet, porabila mornariške vojake. V socialističnih krogih so mnenja, da bodo stopili v stavko tudi kurjači, strojniki in drugo ladijsko delavstvo, vsled česar bo prevoz za angleško in francosko blago, skoraj ustavljen.

Bombe na Benetke. V nedeljo zvečer ob 10. se je pojavila nad Benetkami in Mestre skupina avstro-ogrskih hidroplanov. Alarmnim signalom je sledil med 1/4 in 3/4 11. močan odbijalni ogenj, ki je prisilil pomorska letala, da so ostala v znatni višini. Na Benetke in Mestre so bile vržene bombe, ki so povzročile materialno škodo in ranile več oseb.

Ruske žene na Besarabski fronti. Besarabska vojna uprava je razglasila, da sprejema za dela na fronti žene ruske narodnosti z mesečno plačo 45 rubljev. Z brodom »Bolgarija« je že odpotovalo 600 žen iz Izmajla v Reni, odkoder pojdejo na fronto.

Novi angleški transporti za zapadno fronto. Nizozemski listi poročajo: Te dni se vrše veliki transporti angleških čet na zapadno fronto. S pomočjo novih čet hočejo Angleži izvršiti močno protiofenzivo na severozapadnem delu bojišča. Angleži so oddali 15 km one fronte, ki so jo bili nedavno od Francozov prevzeli, zopet francoskim četam. Zgodilo se je na podlagi dogovora med angleškim in francoskim vrhovnim poveljstvom, ker zahtevajo Francozi, da razvije angleška armada v svrhu razbremenitve Verduna energičnejšo akcijo v takozv. yperskem odseku.

Volitve predsednika Združenih držav. Republikanski konvent je proglasil za predsedstvo Združenih držav skoraj soglasno Hughesa. Progresisti so proglasili vzklikoma Rosevelta. Kandidat republikancev za mesto podpredsednika je Fairbank.

Novi francoski topovi. Reuter tolaži angleško javnost radi izgube verdunske utrdbe Vaux s tem, da poroča o novih francoskih topovih, ki da bodo te dni prvič postavljeni v pozicije na fronti. Novi topovi imajo kaliber 40 cm ter streljajo baje tako naglo, kakor slavni francoski 7.5 cm topovi. Francoska artiljerija pa da

dobi skor oše druge nove topove, ki obljublajo še več kakor 40centimetrski. erbank; Hughes je združil 919 glasov, nar kar so ga kandidirali soglasno; Hughes je sprejel kandidato. — Rosevelt je brzojavil konventu progresistov, da za zdaj odklanja kandidato za predsednika Združenih držav in da priporoča, naj se kandidira kot kompromisni kandidat senator Lodge. — Hughes je ob proglasitvi njegov ekandidature za mesto predsednika Združenih držav odstopil kot sodnik. Wilson je potrdil odstop.

Pri bolečinah v vratu so izpiranje vratu in zunanja oteranja s Fellerjevim bolečine tolažečim rastlinskim antiseptičnim esenčnim fluidom z znamko »Elsafluid« posebno dobrodejna. Poživljajo tok krvi na bolečih mestih, utrjujejo človeka proti zdravju škodljivim učinkom mraza in so radi tega izborno profilaktično sredstvo proti indispozicijam vratu. Nad 100.000 zahvalnih pism izpričuje dobrotni učinek Fellerjevega rastlinskega esenčnega fluida z znamko »Elsafluid«, zato priporočamo, da ima to domače sredstvo vsaka hiša. 12 steklenic stane vsepovsod franko 6 K. Naroča se pristne le pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elzatr. 334, Hrvatsko. Kupujte le to pristno, od zdravnikov priporočeno domače sredstvo, in ne dajte si vsiljevati nepreizkušenih novih preparatov in ponaredb. Fellerjevo milo odvajajoče rabarbarske kroglice z znamko Elzo-kroglice, izborno sredstvo za želodec, lahko obenem naročite. 6 škatlic stane franko 4 K 40 v. Učinkujejo sigurno, milo in se jih rado jemlje. Zdravniško preizkušeno in od vsakogar takoj po prvem poskusu pripozna. Le ne vporablajte takozvanih »močnih« odvajil, ki drastično učinkujejo.

Podporni sklad.

XXI. izkaz.

A. K. 60 vin.; I. P. 46 vin.; Jožef Bukovnik, Tržič, K 5.—; skupaj K 6.06; prej izkazanih K 1814.97, skupaj torej K 1821.03.

Prispevke sprejema sodružica Alojzija Štebijeve, Ljubljana, Franca Jožefa cesta 5.

Izdajatelj Ivan Mlinar.

Odgovorni urednik Viktor Zore.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna

LJUBLJANA, Frančiškanska ulica št. 6.
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejše plakate in vabila za ... shode in veselice. ...

Letne zaključke

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, muzikalij itd. ...

Stereotipija. Litografija.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.

Pisarna: Turjaški trg št. 4, prvo nadstropje. Uradne ure so od 8. zjutraj do 2. popoldne. Ob nedeljah in praznikih je blagajna zaprta.

Zdravnik blagajne	Ordinira		Stanovanje
	dopol.	popol.	
Dr. Košenina Peter splošno zdravljenje	1/211—1/21		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
Dr. Breskvar Viktor	1.—3. pop.		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
Dr. Bock Emil očesne in ušesne bol.	10—12	2—3	Frančišk. ul. št. 4. pritličje
Dr. Kraigher Alojzij	1.—3. pop.		Poljanska cesta 18/I.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico za zdravnika (bolniško zglasnico); brez te ordinirajo zdravniki le v nujnih slučajih. Troškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Ob nedeljah in praznikih se ordinira le v nujnih slučajih. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. Zdravila se dobe v vseh ljubljanskih lekarnah. Bolniščenina se izplačuje vsako soboto, če je ta dan praznik, pa dan prej od 8. zjutraj do 1. popoldne. S pritožbami se je obračati do načelnika okrajne bolniške blagajne.

Načelstvo.

OKRAJNA BOLNIŠKA BLAGAJNA V ZAGORJU OB SAVI.

Pisarna: V poslopiju Občnega konsumnega društva I. nadstropje. — Uradne ure so od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 5. ure pop. Ob nedeljah in praznikih se ne uraduje.

Zdravnik blagajne.	Ordinira dopoldne.	Z a č l a n e :
Dr. Tomo Zarnik v Zagorju.	od 9. do 11. ure	V občinah: Zagorje, Kotedrež, Aržiše, St. Lambert in Kolovrat
Dr. Ivan Premrov, Gradec pri Litiji	od 8. do pol 12. ure	V sodnem okraju Litija, izvzemši člane iz predilnice
Dr. Karol Wisinger, v predilnici v Gradcu pri Litiji	od 8. do 9. ure	Za člane iz predilnice v Gradcu pri Litiji
Dr. Rudolf Repič, Št. Vid pri Zatični	od 9. do 11. ure	V sodnem okraju Višnjagora

Člani iz občin Zagorje, Kotedrež, Aržiše, St. Lambert in Kolovrat, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico za zdravnika. Člani iz predilnice se izkažejo pri zdravniku s svojo izkaznico. Vsi ostali člani iz sodnih okrajev Litija in Višnjagora, se morajo pri zdravniku izkazati z nakaznico, izgotovljeno od njih delodajalca. Stroškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list, se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. S pritožbami se je obračati na načelnika blagajne.

Načelstvo.

Ivan Jax in sin,

Ljubljana Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev
in stroje za pletenje
(Strickmaschinen)
za rodbino in obrt.
Pisalni stroji Adler.

Vozna kolesa.
Ceniki se dobe za-
stonj in franko.